

Överförmyndarnämnden MITT
Therese Samuelsson Östlund
Tf Överförmyndarchef

2017-09-15

ÖN-2017-00032-8

Redovisning av personalläget samt behov av utökade resurser

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår Överförmyndarnämnden MITT besluta att

1.

Ärendet

Överförmyndarnämnden Mitt är en kommunal förvaltningsmyndighet med ett tillsynsuppdrag. Syftet med myndigheten är att skydda de svagaste i samhället som på grund av ålder, sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande inte själva kan bevaka sina ekonomiska, juridiska och personliga intressen i samhället.

Myndighetens verksamhet är lagstyrd. Föräldrabalken reglerar överförmyndarnämndens ansvar att rekrytera kvalificerade ställföreträdare och entlediga olämpliga ställföreträdare. Föräldrabalken reglerar vidare överförmyndarnämndens tillsynsuppdrag, att begära in och granska hur ställföreträdaren sköter sitt uppdrag samt lämna samtycka till de större rättshandlingarna som ställföreträdaren genomför för sin huvudmans räkning.

Sedan 2015 har överförmyndarnämnden fått ytterligare ansvar att erbjuda utbildning till ställföreträdare, lämna statistik till länsstyrelsen samt inhämta utredning när tingsrätten förelägger därom.

Som kommunal myndighet ska överförmyndarnämnden fullgöra sina skyldigheter enligt förvaltningslagen. Det är ett lagkrav gällande serviceskyldighet gentemot allmänheten, krav att handläggningen ska ske enkelt, snabbt och billigt utan att rättsäkerheten eftersätts samt att ta emot handlingar och lämna ut handlingar som inte omfattas av sekretess på begäran av allmänheten.

2017-09-15

Kritik från tillsynsmyndigheter.

JO ska i sin tillsyn över överförmyndarverksamheten kontrollera rätts säkerheten, kontrollera att lagarna tillämpas korrekt samt om beslut fattas utifrån saklighet och opartiskhet. Överförmyndarnämnden Mitt har fått kritik från JO vid tre tillfällen sedan 2016, (JO:s beslut 7726-2016, nr 6098-2015, nr 1185-2015). Vidare har länsstyrelsen kritiserat Överförmyndarnämnden Mitt på grund av långsam granskning av redovisningshandlingar. Revisorerna riktade 2016 kritik av samma anledning som länsstyrelsen samt överskridande av budget 2016.

Överförmyndarkontorets resurser

I länsstyrelsens tillsynsprotokoll, daterat 2017-04-24, uppger länsstyrelsen att Överförmyndarkontorets arbetsbelastning bör halveras. Vid tillfället för tillsynen hade en handläggare mellan 340-450 ärenden. Sedan tillsynsbesöket har Överförmyndarkontoret fördelat ärendena på ytterligare en handläggare. En handläggare har i dag genomsnitt 318 ärenden. I en jämförelse med sju andra överförmyndare har Överförmyndarkontoret det näst högsta nyckeltalet (232,3) beträffande akter per operativ anställd. Det lägsta nyckeltalet har Överförmyndarenheten i Sollefteå som har ett nyckelal på drygt 100. Vid en översyn av verksamheten i juni belystes att flera viktiga funktioner i verksamheten saknas, exempelvis administratör. I dagsläget finns med stöd av kommunstyrelsen en nämndsekreterare och registrator på 40 %. Från och med 1 oktober 2017 finns denna funktion endast på 20 %. Kommunstyrelsen stöttar också myndigheten med en jurist på 100 %. Myndigheten är i rekryteringsfasen för ytterligare en jurist med stöd från kommunstyrelsen. Funktionerna HR samt ekonomi köps internt. Dock kvarstår flera funktioner som måste tillsättas för att myndigheten ska vara en effektiv och rätts säker myndighet.

Överförmyndarkontoret har 11 tillsvidare anställda inom förvaltningen samt fem personer med visstidsanställning varav tre med stöd av kommunstyrelsen. Två av ordinarie tjänstemän är föräldralediga. Det finns tre vakanser i myndigheten. Det pågår en rekrytering för att tillsätta dessa.

Inför 2018

För att myndigheten ska komma tillrätta med verksamheten krävs att bemanningen under 2018 är adekvat utifrån det läge som myndigheten befinner sig i. Antal ärenden per operativ anställd bör vara på en rimlig nivå samt att det finns utrymme att bygga upp rutiner och processer. Vidare är det viktigt att det finns utrymme att göra nödvändiga satsningar för att i framtiden förhindra att en ineffektiv och eftersatt myndighet.

2017-09-15

En handläggare bör på en heltidstjänst max ha tillsyn över 180-190 ärenden. Under 2018 måste myndigheten arbeta målinriktat för att bygga upp den rekryterande delen och den utredande delen av verksamheten som under 2017 till stora delar haft vakanser. Bedömningen är att den pågående rekryteringen för att fylla vakanserna samt den befintliga bemanningen är tillräckligt i dagsläget och det inte behövs någon ytterligare förstärkning under 2018. Överförmyndarkontoret bör under 2018 vara bemannat utifrån att viktiga funktioner såsom administration, kommunikation, information samt verksamhetsstöd för verksamhetssystem finnas. Vidare måste det säkerställas att myndigheten har en jurist, nämndsekreterare och registrator under hela 2018.

Under perioden mars till juli 2018 finns ett behov av tillfälliga resurser för att säkerställa att samtliga inkomna årsräkningar granskas inom rimlig tid utifrån kritiken som myndigheten fått från länsstyrelsen, JO samt revisorerna.

Utifrån ovan nämnda skäl finns det 2018 behov av rekrytera ytterligare personal. Förutom de pågående rekryteringarna för att fylla de befintliga vakanserna finns behov av ytterligare två tjänstemän samt två extra resurser mellan mars och juli 2018. Vidare finns ett behov att se över hur verksamheten är organiserad för att nå en effektiv verksamhet.

Verksamhetssatsningar

Överförmyndarkontoret ser att det finns en efterfrågan från ställföreträdare att kunna lämna in sin redovisning elektroniskt. Det finns idag lösningar för att kunna erbjuda detta. För att Överförmyndarkontoret ska kunna erbjuda denna lösning krävs att verksamheten investerar i verksamhetssystemet och utbildning av personal och ställföreträdare. Det finns behov att köpa in fler funktioner i verksamhetssystem såsom koppling till befolkningsregistret och fördjupad granskning för att effektivisera tillsynen. Överförmyndarkontoret ser också att det finns behov att myndigheten 2018 satsar på kommunikation gentemot gode män, förvaltare och medborgarna för att rekrytera ställföreträdare för de huvudmän som har ett behov av stöd och hjälp.

Förvaltningens överväganden

Överförmyndarkontoret ser att det finns ett behov att se över vilka ekonomiska resurser som krävs under 2018 för att säkerställa en fungerande myndighet med rätt organisationsform, bemanning och verksamhetsstöd. Kommunstyrelsen stödjer Överförmyndarnämnden Mitt idag med bland annat nämndsekreterare och jurist. Det är dock inte klart hur lång tid detta stöd fortgår. För att kunna bedöma vilka ekonomiska

2017-09-15

resurser som krävs under 2018, för att myndigheten ska kunna fortsätta sina satsningar för att komma tillrätta med myndigheten, krävs ett ekonomiskt helhetsgrepp inför 2018.

Förslag till uppföljning

Överförmyndarkontoret ber att få återkomma med ett underlag på kostnader för ovan nämnda satsningar och dess påverkan på budgeten för 2018, så snart det är klarlagt vilket stöd som Kommunstyrelsen biträder Överförmyndarnämnden Mitt under 2018

Therese Samuelsson Östlund
Tf. Överförmyndarchef